

Multia

Arviointikertomus 2019

Tarkastuslautakunta 26.5.2020 § 42

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
1.1 Kokoonpano	3
1.2 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus.....	3
2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	4
2.1 Kuntastrategia	4
2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	4
2.2.1 Keskusvaalilautakunta.....	4
2.2.2 Kunnanhallitus	5
2.2.3 Hallintopalvelut	6
2.2.4 Perusturvalautakunta.....	8
2.2.5. Sivistystoimi	10
2.2.6 Tekninen lautakunta.....	11
2.2.7 Yhteenvedo toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen arvioinnista	11
2.3 Kunnan talous	12
2.3.1 Käyttötalous.....	12
2.3.2 Investoinnit	12
2.3.3 Talouden tasapaino	12
3. Multian kuntakonsernin toiminta	14
3.1 Multian kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet talousarviossa 2019 tytäryhtiöille.....	14
4. Yhteenvedo	15
5. Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle	16

1.Tarkastuslautakunnan toiminta

1.1 Kokoonpano

Kuntalain 121 § mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat olleet vuonna 2019 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:

Timo Pienimäki, puheenjohtaja

Maarit Mäkelä, varapuheenjohtaja

Olavi Palonen

Raija Kivelä (3.1.2019 saakka)

Marjo Mitronen (4.1.2019 alkaen)

Irene Haahkala

Varajäsenet:

Pekka Sydänmaa

Markku Kanervisto

Anna-Maija Pekkanen

Marita Salenius (24.4.2019 saakka)

Anna Kahila (25.4.2019 alkaen)

Esa-Jussi Salminen (21.2.2019 asti)

Joonas Reini (22.2.2019 alkaen)

1.2 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Tarkastuslautakunta on kuntalain 121 §:n mukaan kunnanvaltuuston asettama lautakunta, jonka tehtävä on valmistella kunnanvaltuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, sekä arvioida ja seurata, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Vuoden 2019 arviointityön suorittamiseksi lautakunta kokoontui 3 kertaa. Kuultavina ovat olleet perusturvajohtaja Satu Kokkonen sekä Tekninen johtaja Tiina Löytömäki. Timo Pienimäki ja Maarit Mäkelä eivät esteellisinä osallistuneet konsernien toiminnan ja talouden arviointiin. Marjo Mitronen ei esteellisenä osallistunut teknisen lautakunnan toiminnan ja talouden arviointiin. Maarit Mäkelä ei esteellisenä osallistunut perusturvalautakunnan toiminnan ja talouden arviointiin.

2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

2.1 Kuntastrategia

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia. Kuntastrategia päivitettiin vuoden 2019 aikana, joten tarkastuslautakunnan on hankalaa nähdä toteutumista vanhan ja uuden kuntastrategian kautta. Uusi kuntastrategia on voimassa vuoteen 2025 asti.

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnan toiminnalle ja taloudelle asetettavista keskeisistä tavoitteista päättää kuntalain mukaan kunnanvaltuusto. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden vuositavoitteet. Vuoden 2019 talousarviossa on esitetty sitovat toiminnan tavoitteet.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu toimintakertomuksessa esitettyihin toiminnan tavoitteiden toteutumisen arviointiin. Alla on käyty läpi tarkastuslautakunnan näkökulmasta keskeisimmät sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumiset. Arviosarakkeessa on esitetty tarkastuslautakunnan arvio toiminnan tavoitteen toteutumisesta.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat seuranneet kunnanhallituksen ja lautakuntien toimintaa esityslistojen ja pöytäkirjojen kautta, koska nämä ovat tärkeä tiedonlähde, on niiden valmisteluun kiinnitettävä huomiota sekä huolellisuutta.

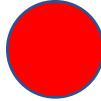
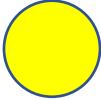

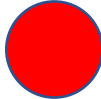
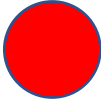
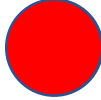
2.2.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnalle oli asetettu yksi tavoite. Vaaleja järjestettiin 2 kappaletta. Tunnuslukuina on käytetty, että äänestysprosentti on > 50 %, joka myös toteutui, kun kahden eri vaalien keskiarvo laskettiin yhteen.

Tavoite	Toteutuma	Arvio
Keskusvaalilautakunta on luotettava ja tehokas vaalipalvelujen järjestävä myös tulevaisuuden muuttuvissa olosuhteissa.	Vaalit hoidettiin kunnanviraston omalla henkilökunnalla. Äänestysprosenttiin vaikuttavat myös kuntalaisten innokkuus äänestää, johon tarkastuslautakunnan mielestä on hankala vaikuttaa.	

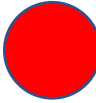
2.2.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen toimialue koostuu seuraavista tulosalueista kunnanhallitus, hallintopalvelut ja elinkeinoelämä ja matkailu. Kunnanhallituksen tavoitteita ei ole merkitty mihinkään nähden sitoviksi, joten tarkastuslautakunnan on hankalaa arvioida ovatko nämä täyttyneet vuonna 2019.

Tunnusluku	Toteutuma	Arvio
Ylijäämäinen tilinpäätös	Talousarviossa 2019 oli alijäämäinen - 325 580 € ja toteutuma oli - 1 978 236,40 €	
Positiivinen väestönkehitys / asukasluku ei laske > 2%	Vuoden 2019 lopussa asukkaita oli 1569. Verrattuna edellisvuoteen laskua oli 18 henkeä.	
Lainaa €/ asukas	498 € / asukas. Lainakanta on laskenut edelliseltä vuodelta.	
Henkilökunnan määrä asukasluvusta	Henkilökunnan osuus asukasluvusta oli 6.9%	
Työttömyys %	Talousarvion raja 10 %. Toteutuma oli 10.6%	
Yritysten nettomuutos	Ei voida arvioida, koska lukua ei ole ilmoitettu.	
Kunnanhallituksen kokouksia n. 1,5 krt/ kk	Kunnanhallituksen kokouksia ei ole ilmoitettu keskimäärin kuukaudessa. Arviointia ei voitu suorittaa.	

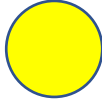
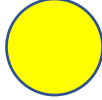
2.2.3 Hallintopalvelut

Hallintopalveluihin sisältyy hallintopalvelut sekä aluekeittiö, joka on eritelty omiaan. Hallintopalvelujen alla on toteutettu kaksi työpaikkaselvitystä, joiden tuomista tarkastuslautakunnan tiedoksi suositellaan jatkossa. Tarkastuslautakunta toteaa, että hallintopalveluiden osalta tavoitteiden toteutuminen on kerrottu hyvin ja niitä on avattu riittävällä tasolla. Lisäksi todetaan, että sairauspoissaolot voitaisiin jatkossa ilmoittaa, kuinka monta sairauspoissaoloa on keskimäärin vakituisella henkilöstöllä. Tunnusluvut ovat avattu sanallisesti, mikä on hyvä asia.

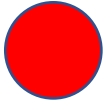
Tavoite/ hallintopalvelut	Toteutuma	Arvio
Päätösten ja käsiteltävien asioiden joustava käsittely. Ajantasaisen ja riittävän tiedon tuottaminen taloudesta sekä tukipalveluiden tuottaminen toimialoille.	Vuosikellon käyttöönotto on onnistunut hyvin. Osavuosikatsaukset on toimitettu ajallaan.	
Työkyvyn ylläpitäminen henkilöstöhallinnon palvelujen tuottamisen kautta.	Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet merkittävästi.	

Aluekeittiön toteutumassa oli kerrottuna, että sairauspoissaolojen seuranta ei voitu tehdä siinä mittakaavassa kuin vaadittaisiin. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että onko aluekeittiön osalta noudatettu lakisääteisiä vaatimuksia vai ovatko nämä kunnan asettamia vaatimuksia? Työhyvinvointi-kyselyn osalta tarkastuslautakunta toivoo pikaista paneutumista sen toteuttamiseen. Pehdyttämiskansion tekeminen yhdessä työntekijöiden kanssa osoittaa, että henkilökuntaa osallistutetaan ja samalla saadaan siirrettyä ns. hiljaista tietoa eteenpäin.

Tarkastuslautakunta toteaa kestävä kehityksen periaatteiden tavoitteessa, että onko ajan käytön kannalta järkevää punnita hävikkiruokaa jatkuvasti. Kuitenkin kestävä kehitys on tätä päivää ja hävikkiruoka on yksi kustannustekijä. Tekstiosasta ei käy ilmi toteutuiko hävikkiruuan punnitseminen tai miten hävikkiruuan merkityksen huomioimista olisi toteutettu. Energiakustannusten eriyttäminen vanhainkodin osalta on hyvä asia. Tekstistä ei kuitenkaan käy ilmi biojättekustannusten suuruutta. Lisäksi näitä ei ole käytetty itsessään mittareina, joten tarkastuslautakunta ei pysty arviomaan onko tavoitteeseen päästy.

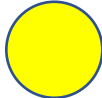
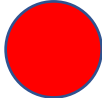
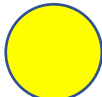
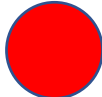
Tavoite / Aluekeittiö	Toteutuma	Arvio
Osaava ja osallistuva henkilökunta.	Perehdyttämiskansio tehtiin.	
Henkilöstön työhyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen	Sairauspoissaolojen seuranta ei tehty täysmääräisenä. Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu.	
Toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet.	Ei voida tehdä vertailua.	

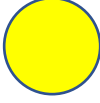
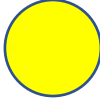
Hallintopalveluiden osa-alue elinkeinoelämä ja matkailu toteutti yrittäjäkyselyn vuonna 2019. Kunnan panos uuteen graafiseen ilmeeseen oli merkittävä. Toimintakertomuksesta ei kuitenkaan selviä, että minkä toimintasuunnitelman laatimisen jälkeen messuille yms. tapahtumiin ei lähdetä ennen kuin uusi graafinen ilme on julkaistu. Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen uusimalla graafinen ilme ei vielä täyttäne tavoitteen toteutumista. Yrittäjien ja matkailun näkökannan huomioiminen oli kuitenkin toteutettu yrittäjä-kyselyllä. Tarkastuslautakunta toteaa, että tämän tavoitteen osalta arvioiminen on haasteellista.

Tavoite/ elinkeinoelämä ja matkailu	Toteutunut	Arvio
Turvata maaseutuhallinnon lähipalvelut ja edistää maaseudun kehittämistä	4 arvosanalla	
Lisätä kunnan vetovoimaisuutta ja mahdollisuuksia sekä yrittäjien että matkailun näkökannasta	?	

2.2.4 Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta on jakaantunut useampaan osa-alueeseen, joilla on tavoitteita kunnanvaltuuston nähdessä. Tarkastuslautakunta ei erittele näitä toimi-alueita erikseen. Toimintakertomuksessa esille tuotu seikka takautuvasti peritystä kotikuntakorvauksesta nostaa tarkastuslautakunnalta huolen, että ovatko Multian kunnan kaikki vanhuksat tiedossa? Perusturvalautakunnan tunnusluvut ovat osittain huonosti luettavissa, koska niitä ei ole avattu, eikä niistä kerrota mihin niitä voidaan verrata. Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvio on itsestään sitova, joten sen käyttäminen mittarina ei ole aiheellista. Perusturvalautakunnalla oli merkittynä lautakuntaan sitovia tavoitteita. Näihin tarkastuslautakunta ei perehtynyt ajankäytön takia.

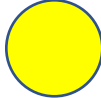

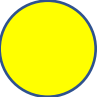
Tavoite	Toteutuma	Arvio
Perusturvan kustannuskehitys suhteessa kunnan asukasmäärään	Kuukausittaista seuranta on todennäköisesti tehty, koska on haettu lisämäärärahaa. Kustannusrakenteiden kriittistä tarkastelua ei kerrota tehdyn. Toimintakulut ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoitteen toteutumista on hankala arvioida.	
Henkilöstökustannusten tasapainottuminen verrattuna kunnan asukasluukuun	Toimintakertomuksessa ei kerrota onko tarkastelu tehty.	
Huostaanotettujen lasten ja nuorten hoitopäivien vuositasoinen seuranta	Seuranta on tehty, mutta epäselväksi jää, miten hoitopäivät jakaantuvat perhehoidon, laitoksien ja ammatillisten perhekotien välillä.	
Ennaltaehkäisevän sosiaalityön ja varhaisen välittämisen malli Multian kunnan sosiaalityössä. Ennaltaehkäisevän työn kustannusvaikuttavuuden seuraaminen	Arviointia ei voi tehdä, koska toimintakertomuksesta ei selviä onko seuranta ja raportointia tehty.	

<p>Laadukkaiden ja oikein kohdennettujen palveluiden kehittäminen kustannustehokkaasti.</p>	<p>Kuinka mitataan laadukasta ja oikein kohdennettuja palveluita? Mittarina on talousarvio, joka sitoo ilman asetettua tavoitetta. Hallittu tulo-menokehitys on kunnan taloudenhoidon perusoletus. Toimenpiteinä on talousarviossa pysyminen, asiakastytyväisyyskyselyt sekä yhteistyö naapurikuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Työhyvinvointikyselyt on toteutettu. Asiakastytyväisyyskyselystä ei toimintakertomuksessa ole mitään tietoa, joten on vaikeaa arvioida sen suhteen mitään. Yhteistyön osalta kerrottiin, että naapurikuntien kanssa tehdystä yhteistyöstä, että se on ollut tiivistä.</p>	
<p>Kotona asumisen ensisijaisuus</p>	<p>Toimenpiteenä käynnit kaikille 80 vuotta täyttävälle, joilla ei ole voimassaolevia vanhuspalveluja. Tekstiosassa sanotaan, että se tarjotaan halukkaille. Mittarina on kotikäyntien määrä. Tekstissä kerrotaan, että näitä tehtiin 14 kpl. Mittarin toimivuutta voisi tarkentaa kuinka monelle prosentille kotikäyntejä tehtiin tuosta ikäryhmästä.</p>	

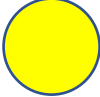
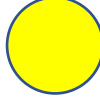
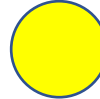
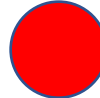
2.2.5. Sivistystoimi

Nuorisovaltuustoa koottiin vuoden 2019 aikana, mutta sen kokoontumisesta ei löydy tietoa. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on avattu kirjallisesti. Osassa toiminnallisia tavoitteita ei ollut merkintää mihin nähden ne ovat sitovia, joten tarkastuslautakunta ei arvioinut näiden toteutumista. Sivistyslautakunnalla oli lautakuntaan nähden sitovia tavoitteita, joiden toteutumisen arviointia ei tarkastuslautakunta suorittanut ajankäytön takia.

Tunnusluvut ovat suurelta osin helposti luettavia paitsi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta. Tähdellä merkattuja kohtia on paljon, eikä niitä ole avattu riittävästi, jotta niiden arviointi olisi helpompaa.

Tavoite	Toteutuma	Arvio
Sivistystoimen laadun, tarjonnan ja rakenteen kehittäminen taloudelliset resurssit huomioiden.	Asiakaskyselyä ei tehty. Suunnitelmien osalta on käyty läpi sivistystoimen johtoryhmän kanssa.	
Tarpeelliset tiedot ja taidot: Koko päättöluokka saa jatko-opiskelupaikan toisen asteen koulutuksessa tai sijoittuu muualle	Koko päättöluokka sai jatko-opiskelupaikan.	
Riittävässä laajuudessa ja kustannustehokkaasti tuotetut palvelut/ Muu koulutus	Kertomuksesta ei suoraan käy ilmi opiskelijoiden osuus asukasmäärästä.	
Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti siinä laajuudessa ja siinä muodossa, kun on tarpeen.	Varhaiskasvatuspaikan saa heti tarvittaessa. Täyttöaste oli yli 80 % ja kustannukset pysyivät pienten kuntien tasolla	
Turvata taloudelliset mahdollisuudet toiminnan toteutumiseen suunnitelmien mukaisesti (Kirjasto., liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut sekä etsivä nuorisotyö)	Toimintakertomuksesta ei käy ilmi, että onko toteutunut muuten kuin vain kirjaston osalta, joten arvioinnin tekeminen on hankalaa.	

2.2.6 Tekninen lautakunta

Tavoite	Toteutuma	Arvio
Kustannustehokas ja laadukkaan palvelun tuottaminen kaavoituksessa ja rakennusvalvonnassa / yhdyskuntasuunnittelu	Toimenpiteinä henkilöstömitoitusta ei ole avattu sanallisesti.	
Kestävän kehityksen edistäminen / ympäristöpalvelut	Mittarina ympäristöongelmien ennaltaehkäisy ja terveysvaarojen estäminen. Tekstissä ei käy ilmi toteutuiko kyseiset asiat, joten arvioinnin tekeminen on hankalaa.	
Pyrkimys tasapainottamaan taloutta ja parantamaan tuottavuutta/ pelastustoiminta	Mittarina on talousarviot ja tilinpäätökset. Tekstissä ei kuitenkaan kerrota, kuinka kunnan maksuosuus pysyy kohtuullisena, joten arvioinnin tekeminen on hankalaa.	
Vesilaitoksen tuloksellisuus	Taksojen säännöllistä tarkistuksesta ei voida tehdä arviointia, koska sitä ei ole avattu enempää. Vasta tunnusluvuista löytää etsimänsä.	

2.2.7 Yhteenveto toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumien arvioinnista

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden asettelua, onnistumisen mittaamista ja toteutumisesta raportointia on aiheellista selkeyttää. Toimintakertomuksessa on esitetty tavoitteet kahdessa eri muodossa, jolloin ulkopuoliselle lukijalle, esimerkiksi kuntalaiselle, voi olla haasteellista ymmärtää, mitä kunta on tavoitellut ja mihin on päästy. Tavoitteita asetettaessa ja niistä valtuustolle raportoitaessa on tärkeää osoittaa, millainen toiminta ja tulos riittävät siihen, että tavoite voidaan todeta toteutuneeksi tai toteutumattomaksi.

2.3 Kunnan talous

2.3.1 Käyttötalous

Tilinpäätös vuodelta 2019 oli 1 978 236, 40 € alijäämäinen, johtuen KSVH Oy:n pakollisesta varauksen kirjaamisesta. Verotuloja kertyi 33 t€ enemmän ja valtionosuuksia kertyi 78, 8 t € enemmän kuin oli budjetoitu. Vuoden 2019 lopussa kumulatiivista alijäämää oli yhteensä 1 399 387, 73 €.

Kunnan lainojen ja vastuiden määrä oli vuoden lopussa 4 781 t€ eli 3047 euroa asukasta kohden. Nousua edelliseen vuoteen on merkittävästi. Vuonna 2019 kunnan lainakanta laski edelliseen vuoteen verrattuna. Lainaa oli 498 € / asukas.

Kassan riittävyys on - 12,6 päivää kun se edellisessä tilinpäätöksessä oli 20,1 päivää.

Tasapainoinen talous edellyttää, että vuosikate riittää vähintään poistojen kattamiseen. Vuoden 2019 vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen. Vuosikate / poisto % oli - 228 %.

2.3.2 Investoinnit

Investointien kokonaismenot olivat 202 t€ ja maa-alueiden myynti oli 432 t€. Suurimmat investoinnit olivat Sinervän koulukeskuksen suunnittelu (54 322,20 euroa) sekä Rauhalantien päällystyksen loppuunsaattaminen (70 000 euroa) ja Kuntotalon lattian valmistuminen (25 339,45 euroa).

2.3.3 Talouden tasapaino

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä. Kunnan taseessa 31.12.2019 kertyi alijäämää, joten kuntalain mukainen arviointi tulee tehdä.

Kriteeri 1. Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Multian taseessa on tilinpäätöksen tuloksen kirjaamisen jälkeen -1 399 387,73 euroa alijäämää. Tämä kriteeri täyttyi.

Kriteeri 2. Arviointimenettely tulee käynnistää, jos asukasta kohti kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

Multian osalta tämä kohta ei täyty. Vuonna 2019 kertynyttä ylijäämää oli 542 euroa/ asukas.

Kriteeri 3. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- Vuosikate negatiivinen
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1%-yksikköä yli keskimääräisen
- Lainamäärä euroa / asukas (kahtena vuonna 50 % yli keskimääräisen)
- Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

	Vuosi 2019	Vuosi 2018
Vuosikate	-1160000	583000
Tuloveroprosentti	22,00 (ka.19,88)	22,00 (ka. 19,86)
Lainamäärä € / asukas	2727	2119
Suhteellinen velkaantuminen	40,53	35,46

Vuosikatekriteeri täyttyi ensimmäisen kerran vuonna 2019.

Tuloveroprosenttikriteeri täyttyi toisena vuotena peräkkäin. Kunnan veroprosentti on 22,00.

Konsernin lainamääräkriteeri ei täyttynyt: Multia-konsernin lainamäärä oli 2727 euroa / asukas. Koko maan vertailutietoa tilanteesta ei ole saatavilla, joten tieto on vuodelta 2018. Koko maan keskiarvo oli 6537 euroa/asukas, jolloin raja-arvo on ollut 9805,50 euroa.

Suhteellinen velkaantumisen kriteeri ei täyttynyt.

3. Multian kuntakonsernin toiminta

Kuntalain 38 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Multian kunnan konserniohjeistus on vuodelta 2013, joten sen päivittäminen on ehdottoman tärkeää.

Konserninjohdon muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa kerrotaan, että konsernivalvontaa on tehty kutsumalla tytäryhtiöiden edustajia kunnanhallituksen kuultavaksi. Tytäryhtiöiden pöytäkirjojen toimittamisesta ei ole kerrottu, joten tarkastuslautakunnan on hankalaa arvioida, onko konsernivalvontaa tehty pelkästään kuulemisen kautta.

3.1 Multian kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet talousarviossa 2019 tytäryhtiöille.

Multian kunnan tytäryhtiöt ovat :

Multian Vuokra-asunnot Oy (om. Osuus 100%) ja **Kiinteistö Oy Multian Huuhankulma** (om.osuus 58,06%)

1. Asuntojen tai liikehuoneiden vuokrauksen käyttöaste yli 95 %

- Multian Vuokra-asunnot Oy käyttöaste 94,6 %
- Kiinteistö Oy Huuhankulma käyttöaste 100 % kunnan omistuksen osalta

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, siihen onko kriteeri yhteinen tekijä vai koskeeko se erikseen näitä molempia tytäryhteisöjä?

2. Osakeyhtiöiden taloutta hoidetaan siten, että se ei aiheuta tappiota kunnalle

- Multian Vuokra-asunnot Oy on tehnyt investointien osalta suunnitelmia tulevaisuuden varalle (Kunnan takaus 2019 oli 408 500 euroa)
- Kiinteistö Oy Huuhankulma osalta vähemmistöomistajat ovat ilmaisseet toiveensa yhtiöstä luopumisesta

Tarkastuslautakunta kysyy, miten kunnanhallitus seuraa tytäryhteisöjen talouden seurantaa omistajaohjauksena?

3. Maksuvalmiusaste on hyvä. Yhtiö tuottaa ja ylläpitää riittävää, monipuolista ja huokuttelevaa vuokra-asuntokantaa

- Toteutunut Multian Vuokra-asunnot Oy:n osalta

4. Osakeyhtiöt huolehtivat vuosikorjauksista ja kuntokartoituksista. Kiinteistöjen ylläpito ja huolto ovat suunnitelmallista esim. kattojen tarkastus ja piha-alueiden kunnostaminen

- Multian Vuokra-asunto Oy:n tavoite täyttyi.
- Kiinteistö Oy Multian Huuhankulma ei tehnyt investointeja

Multian Kaukolämpö Oy (om.osuus 60%)

1. Häiriötön lämmönjakelu ja lämmönjakelun valmiuden sekä kaukolämpöliittymien mahdollisimman korkea aste ja perusliiketoiminnan tuloksellisuus.

- Lämmönjakelu on toiminut hyvin
- Perusliiketoiminta ollut tuloksellista

4. Yhteenveto

Toimialueiden vuositavoitteissa oli henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä tavoitteita, mutta niille ei kuitenkaan ollut selkeää mittari. Tarkastuslautakunta suosittaa, että kunnassa toteutettaisiin määräväleihin koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointimittaus. Tästä voitaisiin koostaa myöhempiä vuosia varten selkeä tavoite sekä mittari, jolloin henkilöstön työhyvinvointia voidaan seurata.

Tarkastuslautakunta toivoo selkeämpää ja tiiviimpää raportointia. Talousarviossa tapahtuneet olennaiset muutokset tulee kirjata avoimesti perusteluihin. Tarkastuslautakunta toivoo, että toimintakertomuksessa esitetään jatkossa toiminnoittain keskeiset syyt merkittäviin talousarviopoikkeamiin, jotta kunnanvaltuusto ja kuntalaiset voivat arvioida, onko valtuuston tahtotilaa noudatettu määrärahojen käytössä.

Tarkastuslautakunta on valinnut seuraavat asiat mainittaviksi vuoden 2019 arviointikertomuksessa:

- Toimintakertomusten suhteen voidaan vielä parantaa. Mittareiden toteutumista olisi hyvä avata sanallisesti enemmän. Näiden lisäksi tunnuslukujen tulisi olla vertailukelpoisia sekä olisi hyvä ilmoittaa mihin ko. mittaria verrataan.
- Tarkastuslautakunta toteaa, että konserniohjeistus ja hallintosääntö tulee päivittää.
- Kuinka huolehditaan lakisääteisten ohjeiden / suunnitelmien ajantasalla oleminen?
- Esityslistat / pöytäkirjat ovat tärkeitä asiakirjoja. Kuinka niiden yhtenäistäminen eri lautakuntien kesken toteutetaan?
- Kuinka kunnassa toteutetaan sisäistä valvontaa annettujen ohjeiden noudattamisesta?

5. Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä syys- tai lokakuussa pidettävässä kunnanvaltuuston kokouksessa.

Multialla 26.5.2020

Timo Pienimäki, puheenjohtaja

Irene Haahkala, jäsen

Maarit Mäkelä, varapuheenjohtaja

Olavi Palonen, jäsen